

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 2Co/197/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7817209172
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľuboš Kunay
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7817209172.1

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľuboša Kunaya a sudkýň JUDr. Anny Slovinskej a JUDr. Aleny Mikovej v spore žalobcu Prima banka Slovensko, a.s., Žilina, Hodžova 11, IČO: 31 575 951, proti žalovanému Y. V., narodenému XX.XX.XXXX, bytom U., I. XXXX/XX, o zaplatenie 13.172,77 € s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku 11Csp/168/2017-209 z 29.3.2018 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok v napadnutom výroku o lehote na plnenie peňažnej povinnosti a v súvisiacom výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia v r a c i a vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava rozsudkom 11Csp/168/2017-209 z 29.3.2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 13.172,77 €, so špecifikovaným úrokom a úrokmi z omeškania, ako aj trovy konania vo výške 100 %, a to všetko v mesačných splátkach po 150 € mesačne splatných od mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom rozsudok nadobudne právoplatnosť, vždy do konca toho-ktorého mesiaca až do úplného zaplatenia, pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením ktorejkoľvek splátky. Dospel k záveru, že žalovaný si neplnil povinnosti vyplývajúce mu zo zmluvy o úvere riadne a včas, v dôsledku čoho žalobcovi vzniklo právo na zaplatenie istiny vo výške 13.172,77 € s prísl.. Poukázal na obsah výpovede žalovaného a dospel k záveru, že jeho rodinné, majetkové a sociálne pomery neumožňujú uhradiť dlžnú sumu jednorazovo v kratšej lehote, a preto mu umožnil túto splatiť v mesačných splátkach po 150 €.

2. Rozsudok v rozsahu povolenia splátok po 150 € napadol včas podaným odvolaním žalobca, navrhol ho zmeniť a zaviazat' žalovaného uhradiť dlžnú sumu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Bol toho názoru, že priznaním splátok po 150 € mesačne, bol žalovaný za porušenie zmluvy „odmenený“ oproti pôvodnej dohodnutej výške splátky úveru a takéto rozhodnutie súdu by bolo motiváciou pre klientov banky, aby svoje zmluvné povinnosti porušovali a tak v konečnom dôsledku sa domohli nižšej splátky. Citoval vybrané časti rozhodnutí Krajských súdov v Trnave, v Žiline, v Banskej Bystrici, v Košiciach, v Nitre a v Prešove a zdôraznil, že procesná úprava § 232 ods. 2 až 4 CSP ako hlavné pravidlo určuje, že v prípade povinnosti uloženej súdom, je túto povinný subjekt zaviazaný splniť do 3 dní od právoplatnosti rozsudku a iba výnimočne v odôvodnených prípadoch môže súd určiť lehotu na plnenie dlhšiu. Táto exkluzivita povinného na dlhšie plnenie však musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré musia byť aj presvedčivo zdôvodnené.

3. Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu navrhol napadnuté rozhodnutie v časti lehoty plnenia potvrdiť ako vecne správne, označiac odvolanie za zmätočné a špekulatívne. Súdom prvej inštancie mal preukázané jeho majetkové a sociálne pomery a berúc ich do úvahy umožnil mu dlžnú sumu uhradiť v splátkach.

4. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP.) prejednal odvolanie žalobcu ako podané včas (§ 362 CSP.), oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP.), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 a contrario CSP., v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 CSP., z hľadísk odvolaniami uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), a h) CSP. a s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je vo vzťahu k obom napadnutým výrokom rozsudku súdu prvej inštancie dôvodné.

5. Žalobca vymedzením odvolacích dôvodov proti výroku o lehote na plnenie peňažnej povinnosti učinil predmetom odvolacieho prieskumu tiež správnosť procesného postupu prvoinštančného súdu z hľadiska rešpektovania práva žalobcu na riadne odôvodnenie rozhodnutia v tejto časti (§ 365 ods. 1 písm. b) CSP.)

6. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

7. Už skoršia judikatúra Najvyššieho súdu SR (R111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmatečnosť a prípustnosť dovolania; nepreskúmateľnosť bola považovaná len za vlastnosť (vyjadrujúcu stupeň kvality) rozhodnutia súdu, v ktorej sa navonok prejavila tzv. iná vada konania majúca za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b) O.s.p.). S tým názorom sa stotožnil aj Ústavný súd SR (por. rozhodnutia sp.zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS184/2015, III. ÚS 288/2015 a I. ÚS 547/2016). Na základe, podľa ktorej nepreskúmateľnosť zakladá (len) „inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.“, zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko Najvyššieho súdu SR R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Zmeny v procesnej úprave, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. I naďalej teda z pohľadu odvolacích dôvodov nepreskúmateľnosť rozhodnutia predstavuje nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva v zmysle ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. (z hľadiska podmienok prípustnosti dovolania podľa ust. § 420 písm. f) CSP.; do 30.6.2016 ust. § 237 ods. 1 písm. f) O.s.p.) len v celkom ojedinelých (extrémnych) prípadoch, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (por. Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). Za procesnú vadu konania podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP (§ 420 písm. f) CSP.) teda nemožno považovať to, že súd prvej inštancie neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa (por. uznesenie NS SR sp. zn. 5Cdo/84/2017 zo dňa 25.10.2017). I Ústavný súd SR v zmysle svojej judikatúry považuje za protiústavné a aj arbitrálne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

8. Podľa ust. § 232 ods. 2 až ods. 4 CSP., ak súd uložil v rozsudku povinnosť plniť, rozsudok je vykonateľný márnym uplynutím lehoty na plnenie, ak nie je ustanovené inak.(3) Lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.(4) Ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradím ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

9. Procesná úprava ako hlavné (prioritné) pravidlo určuje, že v prípade povinnosti uloženej súdom je túto povinný subjekt splniť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Výnimka z tejto zásady je založená na vlastnej úvahe súdu, že pokiaľ sa jedná o peňažné plnenie nemusí byť zaplatené do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia, ale v dlhšej lehote. Za takúto dlhšiu lehotu je pritom nad akúkoľvek pochybnosť potrebné považovať, i napriek výslovnému zneniu ust. § 232 ods. 3 posledná veta CSP., tiež plnenie vo forme splátok. Ani určenie povinnosti plniť v splátkach totiž fakticky nepredstavuje nič iné ako len spôsob vyjadrenia dlhšej lehoty na plnenie, ktorý i keď zákon priamo neupravuje, výslovne s ním počíta ust. § 232 ods. 4 CSP. a zodpovedá tiež účelu a zmyslu oprávnenia súdu určiť dlhšiu lehotu na plnenie, ktorým je zmiernenie ťaživého dopadu okamžitého a jednorazového plnenia na osobu zaviazanú povinnosťou plniť. Len výnimočne v odôvodnených prípadoch môže súd určiť dlhšiu ako zákonom určenú lehotu na plnenie. Každá takáto výnimka sa považuje za osobitnú (exkluzívnu) výhodu povinného (dlžníka), ktorá však nesmie neprimerane zasahovať do právoplatne priznaných práv oprávneného (veriteľa). Ten totiž má vždy zaručené právo na uspokojenie priznaných nárokov v narušených súkromnoprávných vzťahoch. Z tohto hľadiska ide o zabezpečenie a realizáciu práva na súdnu ochranu oprávneného a zákonných záruk na definitívnu nápravu narušeného právneho vzťahu. Uvedená exkluzivita povinného musí byť podložená zistením všetkých potrebných skutočností, ktoré by presvedčivo zdôvodnili záver súdu, že vzhľadom na povahu prejednávanej veci je vhodné určiť, že peňažné plnenie možno uskutočniť v splátkach (por. R 87/1966). Hľadiskami pre úvahu súdu, či sa má žalovanému, ktorému platobnú povinnosť určil, priznať výhoda splátok, bude najmä výška priznaného plnenia, platobná schopnosť žalovaného, žalovaným prejavovaná snaha o plnenie záväzku počas konania, možnosť žalobcu domáhať sa plnenia jednotlivých splátok v prípade ich nedodržania a skutočnosť, či by prípadné zdržanie sa v plnení súdom ustanovenej povinnosti nedodržaním jednotlivých splátok nebolo v riešenom prípade vzhľadom na osobné pomery žalobcu príliš ťaživé (por. R V/1968). Pritom je potrebné zohľadniť, že výška splátok musí odrážať nie len osobné pomery žalovaného ale tiež zodpovedať výške priznaného plnenia tak, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe. V opačnom prípade by došlo k narušeniu vyváženosti záujmov oboch účastníkov v smere faktického popretia právoplatne priznaných práv či k možnému vzniku inej ujmy na oprávnených záujmoch žalobcu (por. rozsudok NS SR sp. zn. 7 Cdo 116/2012 zo dňa 18.3.2013).

10. Súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku iba veľmi stručne, vychádzajúc z tvrdení žalovaného poukázal na jeho rodinné, majetkové a sociálne pomery, ktoré mu nemajú umožňovať uhradiť dlžnú sumu jednorazovo, kvôli čomu mu povolil túto splatiť v mesačných splátkach po 150 € mesačne. V rozpore s ust. § 220 ods. 2 CSP pritom v odôvodnení neuviedol ani stanovisko žalobcu ku otázke lehoty plnenia a ani to, z akých relevantných skutočností vo svojom rozhodnutí o lehote plnenia vychádzal a rovnako ani to, akými úvahami sa pri právnom posudzovaní tejto otázky riadil, predovšetkým v kontexte už odvolacím súdom vyjadrených a rozhodovacou praxou uznávaných hľadísk. Možno preto konštatovať, že rozhodnutie súdu prvej inštancie vo vzťahu k určeniu splatnosti peňažného plnenia odôvodnenie obsahovalo v minimálnom rozsahu a tento nedostatok odôvodnenia možno bezpochyby považovať za už zmienenú celkom ojedinelú situáciu (extrém) pri odôvodňovaní rozhodnutia. Z pohľadu uplatneného odvolacieho dôvodu je pre tento nedostatok rozhodnutie súdu prvej inštancie o určení dlhšej lehoty na plnenie nepreskúmateľným, čo zakladá nesprávnosť postupu súdu, ktorým sa odníma strane sporu možnosť uskutočňovať jej procesné práva a tým je daná dôvodnosť žalobcom uplatneného odvolacieho dôvodu podľa ust. § 365 ods. 1 písm. d/ CSP.

11. Preto odvolací súd rozsudok v odvolaní napadnutom výroku o lehote na plnenie a v súvisiacom výroku o trovách konania zrušil a v rozsahu zrušenia vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a toto vstupom podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b/ CSP berúc do úvahy aj ust. § 391 ods. 1 CSP.

12. V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvej inštancie zistiť aktuálne stanoviská sporových strán ku spôsobu rozhodnutia o lehote na plnenie už právoplatne určenej povinnosti žalovaného, pokúsiť sa o zmierlivé vyriešenie sporu (článok 7 bod 2 CSP), keďže v tomto štádiu konania sa javí byť z hľadiska lehoty na plnenie medzi stranami otvorenou už len výška mesačnej splátky; až pokiaľ ohľadne paričnej lehoty (výšky splátky) nedôjde medzi stranami k dohode, bude povinnosťou prvoinštančného súdu, sledujúc naplnenie požiadavky zohľadniť v konaní tiež špecifické potreby strán sporu, vyplývajúce z ich majetkových a sociálnych pomerov (článok 6 ods. 2 CSP), umožniť žalovanému doplniť jeho tvrdenia o skutočnostiach významných pre rozhodnutie o lehote na plnenie, predovšetkým o jeho schopnosti splniť peňažný záväzok a tieto tvrdenia aj náležite preukázať a po vyjadrení sa žalobcu k týmto skutočnostiam a po prípadnom doplnení dokazovania k nim, na základe návrhov sporových strán, ohľadne lehoty na

plnenie opätovne rozhodnúť. V novom rozhodnutí pritom súd prvej inštancie vezme do úvahy len tie skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo (článok 11 ods. 4 CSP), právne posúdi otázku lehoty na plnenie podľa ust. § 232 CSP a vo svojich úvahách pri právnom posudzovaní veci sa vysporiada tiež s právnou praxou vychádzajúcou z naznačených akceptovaných hľadísk, tak ako ich odvolací súd vyjadril vo svojom odôvodnení, a teda prihliadne najmä na dôvody neplnenia záväzku žalovaným, výšku priznaného plnenia, platobnú schopnosť žalovaného, žalovaným prejavenu snahu o plnenie záväzku počas konania, pričom pri prípadnom určení plnenia v splátkach, zohľadní aj požiadavku, aby k uspokojeniu žalobcu došlo v primeranej dobe. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie o všetkých trovách konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 396 ods. 3 CSP).

13. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).